

Przesilenie gabinetowe w stadyum decydującem.

Kraków, 29 listopada.

(R.) W czwartek w południe panował w gmachu sejmowym nastrój niezwykle podniecony. Konwent seniorów obradował nad położeniem, wynikającym z przesilenia gabinetowego, które po dotychczasowej dyskusji nad expose było już nieuchronne; w kuloarach i na kurytach tworzyły się grupy dokoła poszczególnych posłów, posiadających świeższe informacje.

Co będzie dalej? Jaki obrót wezmą rzeczy na popołudniowym posiedzeniu?

Sytuacja była istotnie fatalnie zawikłana.

Spróbujmy ją pokrótce zrekapitulować.

Po ostatniej mowie sejmowej prez. ministrów rozległy się liczne głosy krytyki.

Posel Daszyński rzucił mu imieniem P. P. S. wyzwanie bojowe, nie szczędząc zresztą wyrazów uznania dla p. Paderewskiego, jako człowieka i obywatela. Ludowcy odmówili przez usta p. Witosa poparcia obecnemu gabinetowi, a choć pos. Witos nie mówił wyraźnie o braku zaufania do prez. Paderewskiego, lecz tylko dla jego gabinetu, to jednak olbrzymia większość słuchaczy zrozumiała, że P. S. L. nie chce stanowczo utrzymania się dzisiejszego kierownika rządu na stanowisku. Posel Seyda, przemawiając, jako pierwszy w dyskusji nad expose, nie zajął zdecydowanej postawy. Krytykował rząd, zostawił jednak prawicy sejmowej (Związkowi Nar.-Dem.) wszelkie drogi otwarte. Naogół nie odnosiło się jednak wrażenia, aby nar.-dem. i pokrewne grupy chciały kruszyć kopie w obronę p. Paderewskiego.

Leвица i centrum przeciwne, większość prawicy chwiejna... nad fotelom przydyktalnym p. Paderewskiego zarysował się bardzo wyraźny znak pytania.

Następnego już dnia krząć zaczęły pogłoski, że p. prezydent Paderewski przechylił się ku grupom prawicy, że chce z nich stworzyć większość i na niej opierać przyszły gabinet. Blok ten składać miał się z Związku nar.-ludowego, Zjednoczenia Nar.-Ludowego, chrześc.-dem., N. Z. R., kilku drobniejszych grup i ew. Klubu pracy konstytucyjnej. To ostatnie zgrupowanie stanowiło jednak odrazą pozycję bardzo niepewną w „większościowym” bilansie.

W związku z coraz bardziej konkretyzującymi się pogłoskami o prawicowym zwrocie p. prez. ministrów rosi nastrój opozycyjny przeciw niemu wśród obozu lewicowego i centrowego. Ludzie bezstronni zwracali też uwagę na to, że ewentualna większość będzie już w Sejmie zbyt słaba liczebnie, aby stanowić dla gabinetu stałe oparcie, a jej polityczny charakter gotówby pchnąć w objęcia radykalizmu rzesze chłopskie i odrzucić poważnie odłamy demokratycznej inteligencji. Zastrzeżenia te podzielał m. a. wedle wersji w czwartek krząjących — także klub pracy konstytucyjnej.

Narodowa demokracja, mająca być trzonem owej misternie skonstruowanej większości oświadczała półoficjalnie, że niema wielkiej ochoty brać na się odpowiedzialność za rządy w chwili obecnej; zarazem jednak prasa n.-d. nastawiała opinię publiczną pod kątem widzenia przychylnym dla większościowej koncepcyi.

Dodajmy jeszcze, że w środę rozszły się pogłoski o konferencji w Belwederze i o dymisji pp. Wojciechowskiego i Bilińskiego, których stosunki osobiste z premierem uległy znacznemu osłabieniu, a zrozumieć, jak niejasna i przesycona elektrycznością była atmosfera polityczna w chwili decydującej t. j. w krytyczny czwartek.

Jedną rzecz była dla wszystkich jasną: oto, że ministrowie składający się na dzisiejszy gabinet muszą ustąpić. Nie potrafili oni w swej większości — zadowolili ani prawicy, ani cen-

29-go LISTOPADA.

Smierć 54 mężczyzn, kobiet i dzieci w płomieniach.

Wiedeń (PAT). Wczoraj o godzinie 5 rano w miejscowości Margrarr (Nausidel) w Dolnej Austrii powstał z niewiadomych przyczyn w barakach robotniczych Towarzystwa „Planta”, olbrzymi pożar skutkiem eksplozyi. Zginęły 54 osoby, które nie mogły wczas wydostać się z baraków. 12 osób jest ciężko rannych. W barakach tych mieszkali sezonowi robotnicy słowaccy,

którzy tymi dniami mieli już wrócić do swojej ojczyzny. „Abend” notuje pogłoskę, że robotnicy ci zgromadzili broń i amunicję, przygotowując się, jako zwolennicy węgierskich rządów, do walki z władzą czeską. Być może, że eksplozya spowodowana została nieostrożnym odcho-dzeniem się z amunicją. Przy pożarze zginęło także wiele kobiet i dzieci.

Słowacy i Rusini nie ustaną w walce przeciw jarzmu czeskiemu.

Budapeszt (PAT). Węg. biuro kor. donosi z poln. Węgier: Słowacy i Rusini, zbiegli z Czech i Rumunii, odbyli wczoraj zgromadzenie, na którym przemawiał sekretarz stanu Kulkafalvi. Oświadczył on, że tak naród słowacki, jak i ruski, doznali w swem zaufaniu do zasad Wilsona ciężkie-

go rozczarowania. Rusini i Słowacy domagają się praw samostanowienia i protestują przeciwko wcieleniu ich do Czechosłowaczyny, albo do Rumunii. Gdyby rada najwyższa nie umiała uszanować ich woli, to oba narody nie zaprzestaną przedziej walki, póki nie przeprą swojej woli politycznej.

trum, ani lewicy Sejmu. Wszyscy zrażeni są dyktantyzmem i brakiem energii prawie wszystkich członków rządu.

Z wielu stron wyrażano zapatrywanie, że p. Paderewski wniesie formalnie także podanie o dymisję, że jednak kompetować będzie o ponowną misję utworzenia gabinetu. Inni przepowiadali, że prez. ministrów dymisji nie wniesie, lecz, że przyjmie na swe ręce podania dymisyjne członków gabinetu, a sam zabierze się

bez specjalnej misji do stworzenia nowego rządu, czyli, że wybierze drogę rekonstrukcyi gabinetu.

Pierwsza droga była — zdaniem wybitnych parlamentarzystów o tyle lepszą — że oznaczałaby ona formalne spełnienie postulatów lewicy i ludowców, a nie zamykałaby im drogi do ewentualnej zgody na pozostanie Paderewskiego na czele nowego rządu, gdyby ten powstał na innej drodze, niż w oparciu o prawicową

większość. Formalne wniesienie dymisji uważane było przez szereg wybitnych osób za techniczne ułatwienie sytuacji, nie przesadzające zresztą merytorycznego załatwienia sprawy.

Co się jednak ma stać merytorycznie?

Marszałek Trąpczyński zaproponował w czwartek przed południem na konwencji seniorów drogą kompromisową.

Oto prez. Paderewski miałby pozostać na stanowisku premiera i min. spraw zagranicznych, faktycznie jednak rolę szefa rządu spełniałby wiceprezydent gabinetu, uposażony w pełnię władzy i odpowiedzialności. Prócz tego miałby być stworzony ściślejszy „gabinet 4 ministrów”, którego zadaniem byłoby usprawnienie funkcjonowania naszej naczelnej egzekutywy.

Większość konwentu seniorów godziła się na tę propozycję, która stanowiła — wedle niej — najlepsze wyjście z sytuacji. Kraj miałby bowiem pewność, że kierownictwo administracji rządowej spocznie w rękach fachowca i że zarazem przez utrzymanie p. Paderewskiego, (któryby mógł w tym wypadku przebywać częściej i dłużej na gruncie paryskim) ocalone zostaną dla Polski znaczne jego walory, jako łącznika z ententą i reprezentanta Polski zagranicą.

Mowcy lewicy i ludowców na konwencji seniorów sprzeciwiali się propozycji p. Trąpczyńskiego, żądając ustąpienia premiera.

O uchwale konwentu seniorów zawiadomiono prez. Paderewskiego, który zwołał nadzwyczajną Radę ministrów. Wynik jej ogłosił marsz. Trąpczyński około godz. 5 i pół po południu. Wszyscy ministrowie podali się na ręce prez. Paderewskiego do dymisji, a on sam pozostał, zamierzając stworzyć nowy rząd.

Wybrał więc drogę rekonstrukcji.

Trudno zaprawdę bawić się w proroka, szczególnie, gdy sytuacja zmienia się tak błyskawicznie. Nie można też odgadnąć jaką drogą pójdzie prez. ministrów przy tworzeniu nowego rządu.

Jak się w tej chwili wydaje, najmniej fortunne byłyby próby sikonstruowania przez prawicową większość i oparcie o nią przyszłego gabinetu. Większość ta byłaby kruchą, a rząd na niej oparty natrafiłby na silną opozycję polowy Izby. Znacznie większe szanse miałyby postępowanie proponowane przez marszałka i konwent seniorów, t. j. stworzenia urzędu niezależnego od premiera wicepr. gabinetu i pozostawienie p. Paderewskiemu roli formalnego kierownika rządu, t. j. w reprezentanta zagranicą.

O ileby zrekonstruowany gabinet nie był gabinetem partyjnej większości, lecz gabinetem fachowym, a wiceprez. gabinetu człowiekiem, dobrze widzianym także i w centrum Izby nie jest wykluczone, że opozycyjne stanowisko ludowców wobec personalnej sprawy p. Paderewskiego uległoby zmianie. Kryzys byłby na bliską przyszłość zażegnany.

swoją rolę niemal stale co dwa lata. To samo robił dr. Koerber, Bienerth, Stuerghk. Z włoskich prezesów ministrów stale się posługiwał owym środkiem parlamentarnym Depretis. — Wiedział on, że ministrowie szybko się zużywają i tracą popularność. Trzeba więc wysunąć na ich miejsce innych, jeszcze niezwytych i mogących liczyć na poparcie pewnych, liczniejszych grup parlamentarnych. Za czasów Depretisa każdy przywódca poważniejszej grupy parlamentarnej — liczącej 30 do 50 głosów — był pewnym, że otrzyma taką ministeryalną w razie, jeżeli odda prezesowi rządu owe głosy, do rozporządzenia. Dzięki umiejętnemu systemowi jednania owych przywódców grup parlamentarnych, Depretis osobiście utrzymał się — zjawisko niesłychane w historii parlamentarizmu włoskiego — aż całe siedm lat u steru władzy.

Trudno zatem zrozumieć, dlaczego i panu Paderewskiemu nie wolno było spróbować takiego środka ratunku, jak rekonstrukcja gabinetu. Lecz pod jednym warunkiem. Powinno brać swoich współpracowników w gabinet nie z poza Sejmu, lecz w Sejmie samym.

Na podstawie moich obserwacji, prowadzonych w sali sejmowej i w kuluarach, nabierałem przekonania, że przyczyną kulawego funkcjonowania aparatu sejmowego jest prawie zupełny brak kontaktu między rządem i Sejmem. Ten brak kontaktu pochodzi stąd, że panowie ministrowie, ludzie z poza Sejmu i świata parlamentarnego, nie mając na tym punkcie potrzebnego zrozumienia, jakimi są obowiązki ministrów choćby nie parlamentarnych w państwie parlamentarnem, lekceważą sobie już nie tylko posłów sejmowych, lecz co gorsza sam Sejm, jako instytucję. Nie zdają sobie sprawy, że tylko ściśle, jak najściślejsza współpraca rządu z Sejmem może dać wyniki dodatnie dla obu stron.

I dlatego też tylko tacy ministrowie, którzy wyjdą z Sejmu, piastowali mandat już dawniej albo piastują go dopiero od lutego, lecz w każdym razie mieli sposobność poznania wartości i właściwości aparatu parlamentarnego, potrafili pchnąć naprzód i machinę rządową i machinę sejmową.

Jakie znaczenie ma rekonstrukcja gabinetu.

Niniejsze uwagi naszego korespondenta warsz. pisane są jeszcze przed decydującym posiedzeniem czwartkowym. Nasz korespondent nie wiedział jeszcze o uchwale konwentu seniorów i dymisji wszystkich członków gabinetu, wniesionej na ręce premiera.

Zarazem zaznaczamy, że nie podzielaemy w całej pełni poglądów naszego korespondenta na kwestję: skąd powinni pochodzić członkowie rządu. Sądźmy raczej, że przy zawiązanej sytuacji politycznej z jednej, i poziomu Sejmu z drugiej strony, korzystniejszy byłby gabinet fachowy. Nie przeczy to, aby poszczególni ministrowie nie mogli wyjść z łona Sejmu; trudno jednak podnieść tę okoliczność do godności zasady.

Warszawa, 28 listopada.

(A.) Prasa lewicowa warszawska nie przestaje domagać się ustąpienia pana Paderewskiego ze stanowiska prezesa ministrów. Bierze mu też dzisiaj ogromnie za złe, że nie chce ustąpić, lecz pragnie się utrzymać u władzy, przedewszystkiem z pomocą rekonstrukcji gabinetu, następnie zaś z pomocą stworzenia większości sejmowej, zdecydowanej go popierać.

Oba środki są ściśle konstytucyjne. Wolno się nimi posługiwać każdemu prezesowi ministrów. Trudno brać za złe panu Paderewskiemu, że i on szuka szczęścia na tej drodze, na której szukało wzmocnienia swego stanowiska wielu prezesów gabinetu najrozmaitszych państw europejskich. Dzienniki, które mu z tej

racyi robią zarzuty, postępują niekonstytucyjnie. Dopiero wtedy, gdy pan prezes gabinetu nie zdołałby utworzyć większości, albo też nie zyskałby poparcia w Sejmie dzięki rekonstrukcji, możnaby postawić na porządku dziennym konieczność jego dymisji.

Każdemu prezesowi gabinetu wolno się posługiwać rekonstrukcją. Hrabia Taaffe, który był trzy razy prezesem gabinetu i trzeci raz rządził Austrią przez 14 lat, rekonstruował

Katolicy na ziemiach górnośląskich przed plebiscytem.

Kraków, 29 listopada.

(P. R.) Przed paru dniami donosiliśmy, że do Krakowa przybyła delegacja ludności górnośląskiej w specjalnej misji do J. E. ks. biskupa Sapiędy, prosząc, ażeby książę Kościoła stolicy krakowskiej swoimi wpływami w Watykanie wpłynął na obsadzenie wikaryatu apostołskiego na Górnym Śląsku na czas plebiscytu w duchu sprawiedliwości.

Przy tej sposobności nie od rzeczy będzie Czytelnikom naszym przedstawić szereg cyfr statystycznych, odnoszących się do stosunków kościelnych na terenach plebiscytowych. Cyfry te zasługują tem więcej na uwagę, że zostały udzielone naszemu współpracownikowi przez prezesa Towarzystwa Kresów zachodnich, ks. Rzymońkę, który sam z pochodzenia Górnoszlązak, jak najlepiej zorientował się w tamtejszych

stosunkach.

Sprawa stosunków kościelnych na omawianych terenach przedstawia się następująco:

Pod plebiscyt pod względem kościelnym padają 4 komisaryaty kościelne, t. j. Opole, Pszczyna, Raciborz i Wielkie Strzelce. Na tym obszarze jest 308 parafii katolickich i przeszło 60 kościołów filialnych, z 514 księżmi świeckimi. Katolików jest 1,777,000, imowierców 170 tysięcy. W tem 30 tysięcy żydów, skupionych przeważnie po miastach (Katowice, Mysłowice, Gliwice), gdzie należą do najgłośniejszych propagatorów hakatyizmu. Obszar komisaryatu pszczyńskiego liczy 904 tysięcy katolików i obejmuje dawne dwa dekanaty, pszczyński i białostki, które aż do roku 1821 należały do diecezji krakowskiej. Rząd pruski już w roku 1811 zadecydował oderwanie tych dwóch dekanatów

Zycie po wojnie w Stanach Zjednoczonych.

KRAJ OPLYWAJĄCY W DYAMENT I ZŁOTO. — REKORDOWE PLACE. — MANIA ROZRZUTNOŚCI. — „ZWARYOWALI... ZWARYOWALI...” — JAKA BĘDZIE PRZYSZŁOŚĆ AMERYKI?

(mm) Wilfam Wile amerykański korespondent „Daily Mail” który dopiero co powrócił do Anglii, w interesującym felietonie zapoznaje czytelników z życiem w Stanach Zjednoczonych, takim, jak ono się istotnie przedstawia obecnie.

Przedewszystkiem w kraju Yankesów przybyło kilkudziesiąt tysięcy milionerów. Więcej jak połowa wszystkich dyamentów całego świata znajduje się w Stanach Zjednoczonych. Wzmógł się też import pereł. Więcej niż 50% zasobów pieniężnych świata jest w posiadaniu Amerykan. W stanie Pensylwania przypada na każdego dwudziestego obywatela automobil. Nowy York ma 6 milionów mieszkańców i 100 tysięcy automobilów luksusowych.

Stany Zjednoczone opływają we wszystkie bogostwa dobrobytu. Obywatele amerykańscy dzielą się teraz właściwie na dwie tylko klasy: na ludzi bogatych i mniej bogatych.

Nikt nie jest zmuszony cierpieć biedy, jeśli tylko posiada zdolności i siły do pracy, bo wszelka praca jest doskonale wynagradzana.

Place robotników służby domowej są wprost rekordowo wysokie. Szczególnie służące zarabiają świetnie, ponieważ ich jest coraz mniej. Gospodyni chcąc zdobyć taką „perłę” — daje do dzienników ogłoszenie, w którym obiecuje złote góry — prosi by jakaś „mis” zechciała laskawie — pomódz jej w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Jednakowoż nie należy mniemać, że pomimo tak dobrych warunków zarobkowania, wszyscy opływają w dostatki. Place są bardzo wysokie to prawda — ale też i drożyna środków żywności, ubrań, mebli, rozrywkę itd. daje się we znaki. Wszystko kosztuje przynajmniej o 25% drożej niż dawniej. Niektóre rzeczy podrożały o 100 procent.

Ale o cenę w Ameryce nikt nie pyta. Mania rozrzutności ogarnęła wszystkie klasy społeczne, kupcy i fabrykanci nie potrzebują się reklamować ani zachęcać klientów do kupna — sami przychodzą i proszą formalnie o sprzedaż towarów.

— Zwaryowali! zwaryowali! — zawołał Frank Vanderlipp, znany nowojorski finansista, kiedy go korespondent „Daily Mail” odwiedził w jego „drapaczu chmur”, pytając o informacje o

dnosne do współczesnego życia nowojorskiego — wczoraj, gdy szedłem przypadkowo przez Broadwaystreet — zdumiałam mną tłumy, płynące szeroką falą z teatrów i kinematografów. A wszyscy ci ludzie, dążyli do kawiarni i restauracji, kabaretów aby tylko jak najwięcej wydać pieniędzy!..

To jest obraz Ameryki współczesnej: najwięcej zdobyć pieniędzy i jak najprędzej, jak najszalenerj zdobyty grosz wyrzucić!

Sir Vanderlip, który jest apostołem oszczędności, smutnie stawia horoskopy wobec takiego stanu rzeczy, pocieszając się tylko tem, że jednak istnieją jeszcze ludzie pracujący spokojnie, systematycznie i umiejący rozumnie używać pieniędzy.

W miastach buduje się wiele gmachów służących higienie i samopomocy społecznej. Rozbudowa ulic postępuje tak szybkim krokiem naprzód, tak że wkrótce Ameryka zostanie rajem dla automobilów. W Nowym Yorku i Pensylwanii 20-milionowe pożyczki obracane są na budowę specjalnych ulic dla jazdy automobilowej.

Szaleje więc żądza zdobycia i użycia, ale rozum społeczny występuje z nią do walki. Od faktu co zwycięży — zależy ukształtowanie przyszłości Ameryki.

o dKrakowa, lecz papież ówczesny, Pius VII., stanowczo odrzucił ten plan, dopiero jego następca musiał się pod presją Austrii zgodzić na to odłączenie, a protestującego biskupa krakowskiego wywieziono do Opawy na wygnanie. Odtąd ustał napływ polskiego duchowieństwa z Krakowa na Śląsk Górny.

Z liczby 514 księży, przebywających na terenach plebiscytowych, należy stu uważać za sprzyjających Polsce, mniej więcej 200 będzie bezstronnych, w imię wygodnej zasady: „lasst mich in Ruh!“ (dajcie mi spokój — z polityką), lecz drugich do stu będzie wściekle bronilo przynależności do Prus; niektórzy z nich, jak X. X. Rassek, Feja i kilkudziesięciu innych stali się zdeklarowanymi hakatystami i renegatami, a w swoim polakożerstwie przebrali już miarę, doprowadzając w kościołach do scen

gorszących. Sądzymy, że będą mieli tyle poczucia godności, że zrezygnują z zajmowanych posad, inaczej będzie im to musiał przypomnieć nowy generalny wikaryusz plebiscytowy, w imię sprawiedliwości, względnie lud w celu samoobrony będzie ich musiał unieszkodliwić. Sami uczuciowi katolicy niemieccy uważają, że księża ostatnio wymienieni przekroczyli już granicę przyzwoitości, przebrali miarę w sposobach agitacji antypolskiej, prowadzonej na wielką skalę przez nich za rządów pruskich jun krów. Obecne rządy towarzysza Hoersinga wcale nie wpłynęły na umiarkowanie ich polakożerczych temperamentów.

Będą musieli to uczynić sami wierni, których zapatrywania polityczne idą po wręcz lanej linii, aniżeli ich duszpasterzy...

ryusz jednej z sekcji bezpieczeństwa publicznego. Niewiele kosztowała ich edukacja, gdyż świadectwa szkolne nabyli od fałszerzy po 1000 marek.

Powyzszą sprawą zainteresował się osobiście prokurator sądu okręgowego p. Hibner, wobec czego akta sprawy zostały przesłane do urzędu prokuratorskiego, zaś winnych osadzono w różnych więzieniach.

ZOFIA WÓJCICKA.

Pieśń żołnierza polskiego.

Na nutę „Warszawianki“.

Czas nam rzucić skargi, płacze,
Spalić zwiędły z grobów liść!
Rzucić ścieżki czas tułaczce,
Czas radośnie w życie iść!

Wielki Dziejów dzwon uderza,
Burzy zgniją świata pleśń,
Budzi w starcu krew rycerza,
Młodym śpiewa wolną pieśń!

Hej, do broni! hej, do młota!
Ty za kielnię, ty za pług!
Niech młodzieńcza się ochota
Pali w sercach! Wspiera Bóg!

FENOMENALNA SENSACYA!

NA ŚMIERĆ I ŻYCIE

amerykański obraz awanturniczy z nieustraszonym bohaterem preryi kalifornijskiej **Herbertem Ravlinsenem** w roli głównej, oto najnowsza atrakcja „UCIECHY“.

4222

Eks-cesarz Karol wróci z wygnania?

Kraków, 29 listopada.

(?) Do włoskiego „Secolo“ telegrafują z Paryża, iż nie jest nieprawdopodobne, iż Karol I. wkrótce będzie odwołany ze swego wygnania.

Jak się zdaje, w Budapeszcie tylko socjaliści i radykali oponują przeciw powrotowi Karola Habsburga, podczas gdy przeważająca większość ludności zajmuje wobec tej sprawy stanowisko całkiem obojętne.

Z kół konferencji pokojowej słychać, że Au-

gla, a częściowo i Francja chętnie zgodziłyby się na taką kombinację, sprzeciwiają się jednak jej Czesi, którzy się obawiają, że jeżeli w Budapeszcie dojdzie do steru któryś z Habsburgów, to zapanuje on także nad Wiedniem, a wtedy, choćby nawet wskrzeszone zostały małe Austro-Węgry, to jednak stanowiłyby one potężną siłę przyciągającą dla Czech niemieckich i Słowaczyni.

Skandaliczna afera w socjalno-demokrat. partyi Niemiec

Cwierć miliona marek miesięcznego dochodu. — Łapówka prezidenta policji. — Kalendarze antybolszewickie.

Kraków, 29 listopada.

(?) Wczoraj telegramy doniosły o skandalicznej aferze, w którą ma być wmieszany Scheidemann, Ebert i Noske. Na skutek tej afery liczą się nawet w Berlinie z możliwością przesilenia rządowego.

Socjalistyczny „Vorwaerts“, który stara się oczywiście całą tę sprawę zbagatelizować i zatłuszczać, pisze, iż chodzi tu o „geszeft“ dwóch kupców, braci Szklarzy, którym się zarzuca, że w czasie wojny pełnili funkcję szpiegów niemieckich i przy pomocy jednego z przywódców socjalno-demokratycznych, który w Danii występował w charakterze profesora P., założyli przedsiębiorstwo węglowe. Uczynili to rzekomo w tym celu, aby dostarczać robotnikom duńskim węgiel w zamian za produkty żywnościowe, przyczem zarabiali miesięcznie ćwierć mi-

lioną marek.

W interesa ich wmieszany też jest prezydent policji berlińskiej Eichhorn, który otrzymał łapówkę w postaci prezentu, ofiarowanego jego żonie.

Jeden z braci Szklarzy założył ponadto wraz z dr. Barfussem w Berlinie wydawnictwo „Glocke“. Wydał on za zezwoleniem rządu 600.000 kalendarzy antybolszewickich, które miały być wysłane do Rosji. Kalendarz taki kosztował wydawców 65 fenigów, cenę sprzedażną oznaczono jednak na 2 marki 50 fenigów. Kalendarze te wysłane zostały do Rosji jako „materiał wojskowy“. Władze niemieckie w Kownie wykryły szwindel, przyczem stwierdziły, że adresowane one były do szwagra przywódcy bolszewickiego Waridiewa.

Wykrycie fałszerzy świadectw szkolnych w Warszawie.

Warszawa, 28 listopada.

Organy śledcze powiadomione, że wiele osób, ubiegających się o lepsze posady etapowe w urzędach państwowych zarządu cywilnego lub wojskowego, a nieposiadających odpowiednich cenzusów naukowych — przedstawia fałszywe świadectwa szkolne, — zarządziły przeprowadzenie dochodzenia w celu wykrycia fałszerzy i osób, korzystających z takich świadectw. Aresztowano pośrednika, a następnie samego fałszerza tych świadectw, poczem ustalono, że by-

ły sekretarz jednej z instytucji administracyjnych z czasów przedwojennych oraz urzędnik magistracki, również z owych czasów, uplanowali fałszowanie świadectw szkolnych. W tym celu zamówili blankiety różnych wzorów na świadectwa polskich szkół i b. gimnazyów rosyjskich, oraz właściwe pieczątki kauczukowe, a także nabyli odpowiednie gatunki atramentu. Gdy już było wszystko przygotowane, klienci wnet się znaleźli. Byli to: obecny urzędnik jednego z ministerjów, drugi zaś — funkcyjna-

29-go listopada.

(1.) Jakże inaczej obchodzimy dziś owe rocznice narodowe, rocznice owych dni, w których naród skuty kajdanami niewoli, a świadomy swych nieprzedawnionych praw do życia państwowego, chwycił za broń i szedł do walki o wolność Jutra!

W czasach, gdy odzyskanie wolności było dla nas snem tylko, marzeniem, rocznicę porywu powstańczego z roku 1830-go obchodziliśmy, wprawdzie zawsze z czcią najwyższą, lecz w kulcie dla bohaterów pamiętnych dni listopadowych dźwięczał zawsze jakby ton jakiegoś smutku, tragicznego rozpamiętywania nad czemś, co chociaż wielkie i piękne, skazane jednak było na zagładę, uleść musiało wobec siły.

Dziś, gdy wyroki dziejów wymierzyły nam sprawiedliwość, widzimy jasno wszyscy, że insurekcja listopadowa, jak i przed nią Kościuszkowska, a po niej styczniowa, nie odruchem były, zapalnych szaleńców, nie owem, jak je ochrztili realni politycy, porywaniem się z motyką na słońce, lecz czemś, co musiało się dopełnić, lecz jednym z ogniw koniecznych w łańcuchu cwych linii ewolucyjnych, po których Polska szła do swego jasnego Dnia.

I widzimy dziś ową cudowną tajemną nić, która poprzez lata snuła się, niby mistyczna świetlana przędza, od bojów listopadowych po bohaterskie walki Legionów i wiemy, iż hasło, które w ponurą noc listopadową padło z Belwederu, to głos tego samego złotego rogu, co wiódł w ostatnich latach na pole chwaly legionowe zastępy, i wiemy że Chłopcicy, Skrzyniec, Dwerniccy byli zwiastunami Piłsudskich i Hallerów, a Grochów, Wawr, Stoczek etapami przejściowym do Krzywopłotów, Rokitny, Mołotkowa...

I dlatego dziś bardziej niż kiedykolwiek dotąd umiemy ocenić i uczcić ów moment, w którym naród zadrgnął pod wiekiem swej trumny i śmiały, dumny, bohaterski targnął pętlami niewoli, i dlatego dziś silniejszym jeszcze głosem bohaterom 30-go roku wdamy: Cześć i chwała!

Zwracamy uwagę

Szan. naszych Prenumeratorów, iż obecne ograniczenia w ruchu pociągów powodują znaczne opóźnienia w doręczaniu przesyłek pocztowych, a więc i przekazywanych kwot na prenumeratę „Gonca Krakowskiego“ — i że wobec tego należałoby zawczasu odnowić przedpłatę na miesiąc następny. Zwłoka bowiem w wysyłce pieniędzy, skutkiem tych właśnie usterek komunikacyjnych, spowodza opóźnienia w ekspedycyach gazet, a niejednokrotnie naraża abonenta na przerwę w otrzymywaniu dziennika bez winy z naszej strony.

Upraszamy tedy we własnym interesie P. T. Prenumeratorów o wysłanie najdalej do 3 grudnia należności abonamentowej, która wynosi: K 16 w Krakowie, a na prowincyi K 18.

Administracja „Gonca Krakowskiego“.

Dziś po raz pierwszy

wystawia

4221

KINOTEATR „SZTUKA“ — HOTEL SASKI, UL. SW. JANA 6.

największe arcydzieło włoskiej wytwórni „Meduza“

„CZAR“ (Enchantement)

wspaniały dramat obyczajowy, osnuty na tle sztuki Battailla.

Pamiętajmy o Polskim Czerwonym Krzyżu!

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk.

Sw. Saturnina

Wschód słońca 8:09

Zachód słońca 4:11

Długość dnia 9:30

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO:

Sobota: (Nowości) „Jeszcze wczoraj” sztuka w 3 aktach Zofii Wójcickiej.
Niedziela popoł.: „Polityka” Wł. Perzyńskiego.
Wieczór: „Jeszcze wczoraj” Zofii Wójcickiej.

TEATR „BAGATELA”:

Sobota popoł.: „Hiszpańska Mucha”.
Wieczór: „Konfekcja męska”.
Niedziela popoł.: „Dudek”.
Wieczór: „Konfekcja męska”.

TEATR POWSZECHNY:

Sobota wiecz.: „Piosnki ulańskie”.
Niedziela popoł.: „Niche”.
Wieczór: „Potasz i Perlmutter”.

OPERETKA W NOWOŚCIACH:

Sobota: „Polska krew”.
Niedziela popoł.: „Cnotliwa Zuzanna”.
Wieczór: „Romans na dachu”.

WYKŁADY W DOMU ARTYST. (pl. św. Ducha):

Sobota: „Wieczór 29 Listopada” ze współudziałem śpiewaczki M. Karpińskiej, art. dram. Z. Nowakowskiego, art. oper. C. Rawity i kapelmistrza J. Leszczyńskiego. Program rozpocznie prelekcja Jana Pietrzyckiego: „Polska idea powstania”.
Niedziela: Józef Flach: „Don Juan w życiu i literaturze”.

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH
Rynek główny, Linia A—B L. 39.

Sobota, prof. dr J. Reiss: Beethoven (z ilustr. muz.)

KURSA LITERACKIE (ulica św. Anny L. 2).

Niedziela o godz. 6, prof. T. Blotnicki: „Ubiór i tańiec Egiptu”, z ilustracją Niny Doll i w oryginalnym kostiumie.

Gdzie się dwóch klóci tam... głoduje ludność.

P. Paderewski, przyjmując wczoraj delegację urzędników, oświadczył im, że **znaleziono już winowajców ostatniego kryzysu żywnościowego w Warszawie.**

Mianowicie, jak referował min. Śliwiński na Radzie Ministrów, **naczelnicy dwóch stacji na pograniczu dawnej Kongresówki i b. zaboru pruskiego pokłócili się i „na złość” jeden drugiemu zatrzymali 900 wagonów z żywnością.**

Unieruchomiono w ten sposób ogromny tabor kolejowy i **nie dopuszczono do Warszawy żywności.**

Paderewski o warunkach plebiscytu w Cieszyńskiem

(?) Według informacji dzienników warszawskich, premier Paderewski miał oświadczyć w rozmowie z posłem śląskim Regerem, że według ostatnich wieści z Paryża kwestya prawa głosowania przy plebiscycie w Cieszyńskiem została już **ostatecznie rozstrzygnięta.**

Zgodnie z tem rozstrzygnięciem prawo głosowania posiadają wszystkie te osoby, które zamieszkiwały Śląsk przed 1 sierpnia 1914 r. jak również i ci, którzy mieszkają wprawdzie poza Śląskiem, ale przynależność do Śląska już w r. 1914 posiadali.

Czechy za systemem dwuizbowym.

(?) Jak donosi „Czeskie Słowo”, zgrupowali się wczoraj przedstawiciele partii skołalizowanych na posiedzenie, na którym miała być rozstrzygnięta kwestya sporna zasadniczego znaczenia.

Tę kwestyę sporną był system dwuizbowy lub jednoizbowy oraz prawo wyborcze do obu ciał przedstawicielskich, prawo zwoływania sejmów, nietykalność własności prywatnej itp.

Co się tyczy systemu dwuizbowego, to zwyciężył punkt widzenia większości. Socjalni demokraci zostali przegłosowani, wobec czego przyszłe czeskie zgromadzenie narodowe składać się będzie z sejmów, liczącego 300 członków, wybieranych na lat 5, oraz z senatu składającego się z 150 członków, wybieranych na lat 8.

Jak czescy ministrowie okradają swe państwo.

Przed sądem karnym w Pradze rozpoczęła się rozprawa min. Kłofacza przeciw Fr. Vodekovi, komisarzowi straży skarbowej o obrazę czci. Vodek dopuścił się czynu „karygodnego” przez to, iż min. Kłofaczowi zarządził, że sobie policzył tytułem dykt i drogowego na podróż gen. Stefanika aż 50.000 koron, za inspekcję wojskową w Czeskich Budziejowicach 18.000 K. Rozprawę na razie odroczone.

RUDOLF HERLICZKA poleca znakomiteutki marki „Temida”, „Wregudron” i „Monopol”, oraz bibułki „Czuwaj”.

Król Nikita stracił zapomogę.

(?) Króla Nikitę czernogórskiego, który przywykł do brania zapomóg na prawo i lewo, spotkał obecnie cios dotkliwy. Mianowicie rządy francuski i angielski, postanowiły gwoździ oszczędności, wstrzymać wypłacane mu dotychczas zapomogi.

Co pocznie tenaz biedny zwycięski król, bez troju i zapomogi?

Musisz być mordercą, aby móc się żenić...

(1) Co kraj, to obyczaj, powiada przysłowie. Przedziwne zwyczaje panują wśród mieszkańców Nowej Gwinei. Anglicy muszą przez zwyciężać masę trudności i oporu, aby tubylców odzwyczajając od ich morderczych instynktów. W niektórych okolicach wyspy panuje przekonanie, iż młodzieniec dopiero wówczas staje się godnym przystąpienia do stanu małżeńskiego, skoro dokona jakiegoś morderstwa i ma ludzką krew na sumieniu. Angielscy Misyjonarze starają się wszelkimi środkami wpoić w ludność miejscową przekonanie, iż zupełnie wystarczającym dowodem męskiej siły jest, miast zamordowania człowieka, zabicie np. dzikiego niedźwiedzia.

Czy skradziono sto kilkadziesiąt wagonów węgla?

Galicja wschodnia otrzyma węgiel w najbliższych dniach.

(4) W dziennikach krakowskich pojawiła się wczoraj alarmująca ontatka, iż z tutejszego dworca kolejowego **zginęło sto kilkadziesiąt wagonów węgla, przeznaczonych dla Krakowa.**

Jak nam z prezydium miasta komunikują, wiadomość owa — na szczęście — **nie odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy.**

Ze 150 wagonów węgla, które stały na dworcu, większość przeznaczona była dla Lwowa, Przemyśla i innych miast i te wagony przede-

Alkohol! Środek emi przeciw morskiej chorobie.

(?) „Daily Mail” donosi z Nowego Yorku, iż z powodu ustawy antialkoholowej, wynikły wielkie trudności w Stanach Zjednoczonych dla tańszych przedsiębiorstw okrętowych. Trudności te polegają na tem, iż pasażerowie obawiający się choroby morskiej, używają tylko takich parowców, na pokładzie których znajduje się alkohol.

W Ameryce debatuje się obecnie nad tem, aby dopuścić alkohol na okręty z tem zastrzeżeniem, iż używanie alkoholu będzie dozwolone dopiero w odległości 3 mil od wybrzeży.

Kobieta, która nie rozbierała się przez 9 lat.

(1) W londyńskim sądzie toczyła się rozprawa o podejrzanym nagłym zgon 73-letniej staruszki. Jeden ze świadków, siostrzenica zmarłej, **znała, iż staruszka po śmierci swego męża, który zmarł przed dziewięciu laty, wpadła w tak wielkie przygnębienie i odrętwienie, iż rozbrajała się i położenie na noc do łóżka było dla niej nieprzezwyciężonym trudem, którego też nigdy nie silła się pokonać; przez całe dziewięć lat ani razu się nie rozbierała, sypiając zawsze na krześle w postawie siedzącej, w „pełnym rynsztunku”.**

Ustanowienie inspektorów aprowizacyjnych dla Lwowa i Krakowa.

(T) Wydział spraw aprowizacyjnych dla Małopolski we Lwowie komunikuje nam:

Na mocy upoważnienia udzielonego przez ministra aprowizacji ustanawia się dla miast i miejscowości Małopolski, które ministerstwo aprowizacji zobowiązało się aprowizować, inspektorów aprowizacyjnych: radcę namiestnictwa dra Zdzisława Wawrauscha z siedzibą we Lwowie dla magistratu król. stoł. miasta Lwowa, dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie i Stanisławowie, zagłębia naftowego boryslaw-

skiego i salin wschodniej Małopolski. Radcę namiestnictwa dra Adama Bała z siedzibą w Krakowie dla magistratu król. stoł. m. Krakowa, dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie, zagłębia naftowego krośnieńskiego i salin zachodniej Małopolski.

Zakres działania wyżej wymienionych inspektorów aprowizacyjnych określa dołączona w odpisie instrukcja, wydana przez ministerstwo aprowizacji.

Na tropie olbrzymiej afery paskarskiej.

(T) Jak się dowiadujemy, tu, biuro lichwy w dyr. policyi wpadło onegdaj na ślad wielkiej i sensacyjnej afery oszukańczo-paskarskiej, idą-

cej w miliony koron. Sprawcy zostaną **dalej aresztowani.** Z powodu trwającego śledztwa na razie szczegółów nie podajemy!!

Dwaj kawiarze krakowscy aresztowani za paskarstwo.

Obaj podobno będą sądzeni przez sąd doraźny.

(T) Jak to mówią: igrali, — aż się doigrali. Znany kupiec tutejszy i właściciel kawiarni „Esplanade”, prezes stowarzyszenia restauratorów i kawiarzy w Małopolsce — Karol Wolkowski, został wczoraj na polecenie tu, sądu okr. karnego aresztowany w swem mieszkaniu. Równocześnie aresztowano Bernarda Forzimera, zarządcę kawiarni Royal. Obydwóch aresztowano za uprawianie w swych lokalach paskarstwa: nieuczciwe wyrubowanie cen potraw i napojów, jak również za poddawianie do lichwy innych właścicieli kawiarni i restauracji.

Aresztowanie tych dwu zbrodniczych paskarzy jest na razie minimalnem zadośćuczynieniem dla ludzi żyjących z pensji lub ciężko za-

robionego grosza, których oni ssali, pobierając niezwykle sumy za kawy, bułki lub skromne przekąski. Ci ludzie tuczący się krwią innych wobec ogólnej nędzy winni być dostatecznie ukarani. Ceny winny być zredukowane do możliwego minimum. A wszelkie kawiarnie i jadalnie, w których po największej części żywią się ludzie prawie że „bezdumni”, t. j. nie prowadzący swych gospodarstw, — winny być pod ścisłą kontrolą władz. Inaczej paskarstwo będzie trwało dalej. Jako przykład podajemy, że na wieść o aresztowaniu tych dwu „matadorów”, tutejszych „kawiarnianych paskarzy”, ceny we wszystkich lokalach raptem spadły.

Jak się dowiadujemy, chybდავ aresztowani paskarze pójdą pod sąd doraźny!

Figlarny oszust.

Piosnka jakich wiele!

(T) Ostatnie lata wojny — jak to mówią — „obrodziły”. Były to lata żyzne w różne katego-

ryo najrozmaitszych paskarzy, oszustów, złodziei i bandytów. Najlepiej o tem śledzą kro-

Komuniści do spółki z P. P. S. proklamowali półdniowy strajk.

Burzliwa demonstracja na ulicach Warszawy. — Komuniści chcieli zdobywać więzienie w Mokotowie. — Walka pepesowców z komunistami. — Podarcie czerwonego sztandaru. — Obleżenie pepesowców.

Warszawa (PAT) Partya komunistyczna i Polska partya socjalistyczna proklamowały na dzisiejszy dzień półdniowy strajk pod hasłem: „Precz z rządem, precz z Sejmem, precz z wojną, precz z drożyzną!“ O godz. 2 po południu poczęły napływać na plac Teatralny liczne grupy manifestantów z czerwonymi sztandarami i tablicami, na których wypisane były hasła demonstracji. Około godz. 3 tłumy zaległy cały plac, tamując ruch zupełnie. Wygłoszono szereg przemówień, nawołujących do obalenia rządów „burżazyjnych“, do ogłoszenia dyktatury proletariatu i uwolnienia więźniów politycznych. Następnie około godz. 3 i pół wyruszył olbrzymi pochód, śpiewając „Czerwony sztandar“. Pochód skierował się na Krakowskie Przedmieście, ruszył Nowym Światem, następnie Aleją Jerozolimską ku Marszałkowskiej. Tutaj nastąpił niespodziewany incydent: komuniści nawoływali do udania się do więzień karnych w Mokotowie, celem uwolnienia więźniów politycz-

nych. P. P. S., wraz z przewodniczącym rady delegatów robotniczych Jaworowskim, sprzeciwili się temu. Powstała gwałtowna scysła, która przeszła w otwartą bójkę, połączoną z podarciem sztandaru. Rozległy się okrzyki: „na latarnię z Jaworowskim!“, a następnie zajęcie się tak zaostrzyło, że Jaworowski musiał szukać schronienia na dziedzińcu domu Nr. 26 przy ul. Marszałkowskiej. Razem z Jaworowskim schroniła się w tym domu grupa członków P. P. S. Polecono zamknąć bramę, którą poczęli szturmować komuniści. Rozpoczęło się formalne obleżenie, które trwało kilka godzin. Pochód począł się rozpraszać i nieliczna tylko grupa komunistów udała się w stronę Placu Zbawiciela. Projektowanego jednak udania się do Mokotowa nie wprowadzono w czyn, a na Placu Zbawiciela tłum się rozprószył.

Aresztowanie oszusta w mundurze oficera włoskiego.

Lwów (PAT). Aresztowano tu oszusta, który w mundurze oficera włoskiego uchodził tutaj za wystawnika konferencji pokojowej, używając nazwiska Antonio de Fiori. Znalezione przy nim sporo pieniędzy, rozmaite legitymacje, między innymi także legitymację polską na powyższe nazwisko, jako porucznika włoskiego i

tajnego agenta dla spraw politycznych. Zamawiał u rozmaitych firm galicyjskich dostawy drzewa i innych artykułów, rzekomo dla rządu włoskiego, przyczem naciskał te firmy na wielkie kwoty. Ma on pochodzić ze Śląska, a po włosku nauczył się w niewoli włoskiej.

Bawaryja oderwie się od Niemiec i zawrze ślub z Austryją.

Wiedeń (S. tel. wł.). „Abend“ donosi z Monachium, że rozrzucono tam w ostatnich dniach ulotne pisma, wzywające do utworzenia bawarskiej partji rojalistycznej. To samo pismo donosi, że wśród ludności bawarskiej szerzy się

agitacja w celu przywrócenia monarchii. Przywódca partji włosciańskiej, dr. Haßm, oświadczył publicznie, że Bawaryja oderwie się od Rzeszy niemieckiej i połączy się z Austryją, w celu przywrócenia monarchii.

Paderewski potwierdza krzywdzącą decyzję w sprawie losów Galicji.

Warszawa (Tel.) Na zapytanie delegacji posłów Galicji wschodniej, skierowane do p. Paderewskiego, ile prawdy jest w pogłosce o przyznaniu Galicji

wschodniej Polsce tylko na lat 25, premier przyznał, że wiadomość ta jest prawdziwa.

Prasa stołeczna o przesileniu gabinetowem.

Warszawa (PAT). „Kurier Warszawski“ pisze: Rząd podał się do dymisji. Złożony po części ze szczątków dawnego gabinetu p. Morawczewskiego, uzupełniany następnie dorywczo, był zawsze organizmem niezgrabnym i niespójnym. Widzieliśmy w nim kilku min., którzy nie można odmówić dobrej woli, ale nie można było dopatrzeć się choćby cienia wspólnej myśli. Dlatego musiał upaść. Teraz zatem istnieje kwestya utworzenia nowego rządu. — Przyszły rząd musi być dobrany z ludzi, którzyby się pogodzili na gruncie wspólnego programu spraw bieżących, oraz zasadniczych fundamentalnych zadań państwa. Potrzebujemy dobrego rządu nie dla zwycięstwa jednej partji lub jednego kierunku ideowego, lecz dla ocalenia wielkich interesów narodowych. Ten rząd musi być odrazu utworzony z ludzi bezwarunkowo dzielnych i w sprawie kompetentnych.

„Gazeta Polska“ przypuszcza, że przyszły gabinet będzie miał charakter na pół parlamentarny. Dziennik ten życzy p. Paderewskiemu, aby mu się udało dobrać ludzi mocnej ręki i tegiej głowy.

„Kurier Poranny“ pisze: Przedwcześnie dzisiaj oceniać fakt złożenia tek, który jest zapewne przejściowym tylko momentem w wykonaniu powziętej decyzji. Materiału do merytorycznego oceniań brak. A słusznem będzie nie wyciągać wniosków przedwcześnie.

„Gazeta Polska“ pisze: P. Paderewski ustąpił dopiero po ciężkiej i długiej walce, broniąc się z wielkim zacięciem żądaniem dymisji, idącym ze wszystkich stron. Za złosiwą plotkę uważamy, iż p. Paderewski z upadku rządu wyńczył siebie i własnej dymisji nie dołączył do dymisji kolegów. Wobec braku zdecydowa-

nej większości w Sejmie, wybór kierownika rządu jest rzeczą bardzo trudną. Możemy tedy oczekiwać paru prób nieudanych.

„Robotnik“ pisze: Gabinet podaje się do dymisji, ale pan Paderewski pozostaje. Oczywiście takie rozwiązanie kwestji jest absurdem, jest dziwołgiem, zupełnie niemożliwym w życiu konstytucyjnym. Premier odpowiada za całość kształtu polityki i za cały gabinet. On istnieje i upada wraz z gabinetem. Faktycznie i prawnie p. Paderewski nie jest premierem, ponieważ nie ma swego gabinetu.

Paderewski konferuje z przywódcami stronnictw.

Warszawa (Tel.) W gmachu sejmowym panowało wczoraj przez cały dzień niezwykle ożywienie. Wszystkie kluby poselskie były obecne i omawiały dymisję gabinetu. Dziś wieczorem przybył do gmachu sejmowego p. Paderewski i konferował z przywódcami stronnictw. Do godz. 9 wieczór wyniku żadnego nie osiągnięto.

Klub „Wyzwolenia“ nie chce pertraktować z Paderewskim.

Warszawa (Tel.) Klub poselski P. S. L. „Wyzwolenie“ powziął następującą uchwałę: Klub nie ma zaufania do p. Paderewskiego jako prezydenta ministrów i nie widzi możliwości prowadzenia z nim pertraktacji w razie utworzenia gabinetu.

Klub pracy konstytucyjnej nie wejdzie do większości sejmowej.

Warszawa (Tel.) Dowiaduję się z dobrze poinformowanego źródła, że klub pracy konstytucyjnej odmówił wzięcia udziału w złożonej przez p. Paderewskiego większości sejmowej, natomiast chętnie chciałby widzieć p. Paderewskiego na stanowisku ministra spraw zagranicznych.

Strajk wywrotowców w kopalniach czeskich.

Fraga (PAT) Czeskie biuro prasowe donosi z Zostów, że sytuacja strajkowa nie polepszyła się. Strajk trwa na 15 kopalniach. Część górników pracuje. Górnicy, którzy zgłosili się do pracy, zażądali ochrony żandarmeryi. Ochrony tej udzielono im. Urzędowo podano, że strajk podjęty został przez żywoły przewrutowe.

Na froncie polskim.

Warszawa (PAT) Kom. sztabu gen. wojsk polskich z dnia 28 bm. Front litewsko-białoruski: Pod Dźwińskiem, Krasławką i Połockiem wzmocniona działalność bojowa patroli wywiadowczych. W rejonie Lepła naszo oddziały wykonały wypad, biorąc kilkunastu jeńców i jeden karabin maszynowy. Na odcinku poleskim walki patroli. Na Wołyniu spokój.

Bezczelne oszczerstwa antypolskie Rusinów w Ameryce.

Wiedeń (S. Tel. wł.) Ukraińskie biuro prasowe donosi z Nowego Jorku: Ukraiński wydział narodowy w Stanach Zjedn. wysłał na ręce Wilsona, Clemenceau, Lloyda George'a i senatora Polka telegramy, w których uskarża się na rzekomy terror Polaków w Galicji wschodniej.

Pościg Denikina za armią Petlury.

Bukareszt (W. B. K.). Ze źródeł zbliżonych do Denikina, otrzymuję tutejsze dzienniki następujące doniesienie: Armia ochotnicza zajęła w kierunku na Kamieniec Podolski miejscowości Nowe Uszyco, Degel, Miłkowiec. Posuwa się ona bez oporu naprzód i ściga wojska Petlury, które coraz bardziej topnieją.

Bolszewicy o zwycięstwach nad Denikinem.

Moskwa (W. B. K.). Bolszewicy ogłaszają tutaj półurzędowy komunikat, podnoszący sukcesy, jakie odnieśli w walce z Denikinem. Według tych informacji, stracili Denikinowcy od 20 października do 20 listopada 50.000 km. obszaru. Stracili miasta gubernialne, Czernichów, Orel, Woroneż i Kursk, tudzież 18 miast powiatowych. Długość straconych przez Denikina linii kolejowych wynosi 500 wiorst. Najważniejsze z nich mają być linie Orel—Kursk, Orel—Werchowia—Jelec.

Francya szuka osłony przed zemstą Niemiec.

Rotterdam (PAT). „N. J. Herald“ publikuje rozmowę z marszałkiem Fochem, w której przestrzega on przed militarystką w Niemczech. Marszałek Foch chce udać się do Ameryki, aby tam uzyskać gwarancję owego bezpieczeństwa, jakiego Francya potrzebuje dla swej obrony przed Niemcami. To bezpieczeństwo musi być przedewszystkiem natury militarnej. Siły Francji nie wystarczą, aby bronić ją przed zemstą niemiecką.

Węgry jęczą pod ciężarem długów.

Budapeszt (PAT) Minister finansów Aranyi ogłasza w „Pester Lloyd“ artykuł o finansowym położeniu Węgier, w którym pisze, że długi państwowe w czasie wojny wzrosły o 25 miliardów, a w roku rewolucyjnym o dalsze 30 miliardów, a w Karolyego kosztowały 5 miliardów, rządu bolszewickiego 14 miliardów. Obecne położenie kraju jest tego rodzaju, że rząd nie może jeszcze wypłacać odsetek od długów państwowych.

Obicie 30 studentów-żydów w Budapeszcie.

Budapeszt (PAT) „Pester Lloyd“ donosi, że wczoraj obito w auli uniwersyteckiej 30 żydowskich studentów i nie pozwolono im stawić się przed komisją egzaminacyjną.

Warunki pokoju dla Bułgarii.

Warszawa (PAT). Klauzule traktatu z Bułgarią są następujące: 1) Bułgaria zrzeka się Tracji; 2) odstąpienie kolana rzeki Strunicy, oraz szmatu ziemi na północno-zachodniej granicy Serbii; 3) zredukowanie wojska do 22.000; 4) zapłacenie 2 i pół miljarda tytułem odszkodowania.

Wczoraj po południu odbyło się w obecności p. Clemenceau uroczyste podpisanie traktatu pokojowego z Bułgarią. Rumuni i Serbowie podpiszą traktat za 8 dni.

Kronika telegraficzna.

PONOWNY SPADEK KORON. Kurs koron austr. za granicę ponownie się obniżył. W Amsterdamie notowano korony 1,83, Zurychu 3,80. Korony czeskie w Zurychu spadły również z 11 na 10,90.

NIEPRAWODZIECIE CZESKIEJ POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ. „Prawo Lidu“ donosi, że supskrypcja na państwową pożyczkę, wydała dotąd zaledwie 9 milionów.

Zakład zegarmistrzowski
M. Eitera, Kraków
 ul. Floryańska 38
 kupuje złoto i srebro, Płacąc najwyższe ceny. — Przyjmuje również wszelkie reparacje.

Zawiadamiam,
 iż kas kontrolnych nie naprawiam z powodu braku czasu, upraszam przeto posiadaczy kas w tej sprawie do mnie się nie zglaszać. 4213
Juliusz Hecker.

Warsztat kowalski
 z naczyń i bez do wynajęcia. Prądnik czerwony Nr. 247. Marya Sobczyk. 4208

Zgubiłem
 Kartę zwolnienia z W. P. Dokument ten jest nieważny. Łachowski Jan, Bibice pow. Kraków. 4211

SKRADZONE mi papiery wojskowe są nieważne. Łaub Józef, Kraków. 4212

Panny do pakowania potrzebne. Zgłoszenia: Fabryka „Derma“, Kraków, Podzamcze między godz. 2—3. 4215

Nowy płaszcz skienny na watałinie podbity futrem (chomika) lub bez futra do sprzedania. Łobzowska 6, II p., drzwi na lewo. Oglądać między 11-a a 1-a. 4190

Przybory amonitowania
A. BROSS Kraków
 ul. Floryańska 44
 narożnik okok Bramy Floryańskiej, składnicom, wojakom i kupcom rabat. 3980

Ręczne młynki
 na kamieniach, ważące wraz z kołem popędem 12 kg., a miążące 5—6 kg. zboża na godzinę, są do nabycia po K 209, z wysyłką na prowincję po K 225, hurtownie taniej u firmy S. Binzer, Kraków, Ładziwilkowska 15. 3855

Swój do swego!
 Wyborne mydła toaletowe i do prania, pasty terpent. do bućków, korzeń mydlany, Siodo, szczołki, kłódki, noże, nożyczki, scyzoryki! 8274

Maszynki do smogolenia, brzytwy, maszynka do strzyżenia włosów. Zapalniczki benzynowe, kamyeczki itd.
 Ogólnie znane, nadszycy praktyczne, uniwersalne szydło „LUMAX“, do zeszywania skór, pasów, obuwia, lejcy, worków itp. ze sposobem użycia, 4 rozmiat. igłami i zwojem nici K 10.—. Krem i pudry „Derma“, Lustra, lusterka. Perfumy.
 Specjalności gumowa! Towar doborowy!

Dom Handlowy M. Pierożek i Ska
 Kraków, ul. Karmelicka L. 8/B.

„HYGIENA“
 Pierwszorzędną pralnię bielizny
ANTONINY HOFMANOWEJ
 Kraków, ul. Wrzesińska L. 1 i Starowiślna L. 45.
 Polecam Wam „Hygienę“
 Pierwszorzędną pralnię: Jest w rękach doświadczonych. Pierze idealnie. Jak śnieg zwraca bielność, Mankiety, kołnierze, Szpada, że czarnych sumień Paskarzom nie pierze. Gdy dawniej elegancom Strzelało do gowy! W Paryżu szukać bieli Dla swych swojskich brudów Dziel mogą się przekonać W pralni Hofmanowej, 26 i ona niemało Wykonała cudów. 3472

Poszukuję 2 szwajskich czeladników z dobrem wynajęciem na roboty galanteryjne. J. Ciecielski, ul. Wita Stwosza 28, Podgórze. 4132

Do K. 620/7/IV ex 1919.

Kraków, w listopadzie 1919.

ROZPISANIE DOSTAWY.

Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie rozpisuje niniejszem dostawę następujących produktów naftowych:

1) Nafty rafinowanej	7,000.000	kg
2) Oleju wulkanowego	6,000.000	„
3) Oleju cylindrowego o punkcie zapalności powyżej 250° C*)	2,500.000	„
4) Oleju gazowego	1,500.000	„
5) Ropału do opalania parowozów	3,000.000	„
6) Benzyny	420.000	„
7) Oleju cylindrowego dla motorów Diesla	40.900	„
8) Oleju maszynowego dla dynamomaszyn	130.000	„
9) Oleju cylindrowego dla pary przegrzanej o punkcie zapalności 320° C w otwartym naczyniu	70.000	„
10) Parafiny nierafinowanej 46/50	700.000	„
11) Wazeliny technicznej	5.000	„

Okres dostawy trwa od 1 stycznia 1920 do 31 grudnia 1920. Dostawa ma być wykonaną w miarę zapotrzebowania, na podstawie zamówień częściowych.

Mające służyć za podstawę do wygotowania ofert i wykonania dostawy ogólne i szczegółowe warunki dostawy, pouczenie o obowiązkach stemplowych formularze ofertowe zawierające bliższe dane przedmiotu dostawy i kalkulacji cen, można przegiądnąć w Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie lub je tam otrzymać za zgłoszeniem usłnem lub pisemnem z dołączeniem porta.

Oferty, które winne być wygotowane tylko na przepisanych formularzach, według postanowień art. 3-go ogólnych warunków dostawy i wraz z ewentualnymi dodatkami odpowiednio do dotyczących przepisów ostemplowane, należy zabezpieczowane, zaopatrzone napisem na kopercie: „Oferta na dostawę produktów naftowych“ wnieść do Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie, najpóźniej do 12 godziny w południe, dnia 12 grudnia b. r.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 18 grudnia b. r. o godzinie 10-tej przed południem w oddziale IV podpisanej Dyrekcji kolei państwowych. Oferenci mogą być przy otwarciu ofert obecni.

Zarząd kolei państwowych rozdający dostawę zastrzega sobie prawo całkowitego lub tylko częściowego — odnośnie do oferowanej ilości — uwzględnienia poszczególnych ofert lub zupełnego ich odrzucenia bez podania powodów, a dotyczący oferenci będą o tem w terminie ważności ich ofert pisemnie uwiadomieni.

O ile w oddzielnym formularzu ofertowym roczne zapotrzebowanie nie jest w cyfrach podane, nie zapewnia się oferentowi nabycia pewnej określonej ilości dotyczących materiałów. Złożenia poręcznego (wadium) nie wymaga się, otrzymujący dostawę będą jednak obowiązani, na żądanie podpisanej Dyrekcji kolei państwowych złożyć kaucyę w myśl postanowień art. 6 ogólnych warunków dostawy.

Oferty wniesione po terminie wnoszenia albo nieodpowiadające wszystkim warunkom tego rozpisania, będą nieważne.

Postanowienia uzupełniające:

- a) do punktu 2.
 Olej wulkanowy ma być w miesiącach od 1 maja do końca września dostarczony w żądanej ilości, jako olej wulkanowy letni. Reszta rozpisanej ilości oleju wulkanowego ma być w ciągu roku dostarczoną jako olej wulkanowy zimowy.
- b) Przy oferowanych cenach jednostkowych zaznaczyć, że o ile urzędowo obowiązująca cena maksymalna zmieniona zostanie, o tyle w odniesieniu do niej zasadnicza cena jednostkowa się zmieni.
- c) W razie złożenia oferty muszą być z każdego oferowanego produktu naftowego dwie próbki we fiaskach jednolitrowych, opieczetowanych, zaopatrzonych znakiem firmy i przeprowadzonym rozbiorem chemicznym, poręczonym przez oferenta, przedłożone w warsztatach w Nowym Sączu, a jedna jednolitrowa fiaska Dyrekcji kolei, Wydział IV.
- d) Przy oferowanych olejach cylindrowych należy podać obok zagwarantowanej maksymalnej ilości asfaltu, twardego, mogącego być straconym normalną benzyną, także maksymalną zawartość asfaltów miękkich, mogących być straconymi alkoholem-eterem.
- e) Ciężar gatunkowy benzyny będzie przy każdorazowym zapotrzebowaniu podanym.
- f) Do punktu 3. O ile rafineryja nie jest w możności dostarczenia oleju cylindrowego o punkcie zapalności 250° C, można zaferować olej cylindrowy o punkcie zapalności 228/230° C.

Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie.

METAL FABRYKA WYBOROW METALOWYCH I AKUMULATOROW

Własność Krajowego Funduszu Inwestycyjnego
 2118 LWOW — ul. Zacharyasiewicza 5.

dostarcza każdego rodzaju śruby, nakrętki i nity w szczególności śruby do plugów, do zawias etc

Ceny konkurencyjne. — Termin dostawy krótki.

PIECZATKI
 SZYLDY ENAMELOWE
J. KOROWITZ
 KRAKÓW, DIETLA 5A.

Zajęcie
 nadeszły do składu wyrobów mięsnych
Chrabaszcz
 Kraków, Szczepańska 6

JADWIGA SPUNER
DOM EKSPORTOWY
 wyrobów galanteryjnych szczołkarskich i powroźniczych
 Skład w Krakowie ul. Dietłowska L. 5
 Biuro w Krakowie ul. św. Stanisława L. 3, poleca 3451
 szczołki czysto ryżowe, pendzle zmielki, zamiatacze i inne towary w zakres szczołkarski wchodzące, po cenach fabrycznych, ręcząc za rzetelną i szybką obsługę.

KOLONISTOM
 dla wschodniej Galicji daje dobre ziemie po przystępnych cenach t. j. od 1000 K oraz las budulecowy, zarazem różne ulgi. Zgłoszenia przyjmuje Rządowo upow. Biuro parcelacyjne w Krakowie przy ulicy Grudzińskiej L. 26. 3068

ŚWIERZBĘ używa w ciągu 3 dni mydła „MAŚC P-ka HEBBY“
 uznana przez powagi lekarskie. 3908
 Łatwo się wciera, ma przyjemny zapach, nie plami bielizny i ciała, z łatwością się zmywa wodą. Ządać w aptekach i składach apt. tylko „Maść P-ka HEBBY“ z świerzbowcem na etykiecie. Słoiki na 1-2-12 osób. Tow. E. Hebbę i Ska, Warszawa, Elektoralna 18, tel. 1-37. Dla kopii od świerzby i percha „Ekwol-Hebba“, Skład na Kraków: M. Masłowski, apteka „pod Barankiem“, Mały Rynek

KAŻDA Z PAŃ
 może mieć przerobiony kapeluszy na obecny sezon według najnowszych fasonów, — Przyjmuje się również do farbowania
JAN KURZYDŁO
 Pracownia kapeluszy, Kraków, Szewska L. 15 3030

DOM SPEDYCYJNY
Józefa Czerwińskiego
 w Podgórzu przy ul. Nadwiślańskiej L. 2A.
 Tel. 3111.
 Wykonuje szybko i uczciwie wszelkie w zakresie spedytorski wchodzące przewózki.

Kawę, herbatę, kakao, czekoladę, sardynki, cukry, naftę oraz pastę do obuwia „Erdal“
 dostarcza po cenach hurtownych
HENRYK PACANOWER
 Kraków, ul. Agnieszki L. 10,

Zakład Pogrzebowy „Concordia“
 Jedyny w Krakowie, który ma własny wyrób trumien
JANA WOLNEGO
 Plac Szczepański L. 2 (dom własny). Tel. 331,

„KALKA“
 Pierwsza galic. fabryka chemicznego papieru Lwów, Krasickich 18
 podjęła na nowo fabrykację.
 Poleca
„KARBON“ „INDYGO“
 Papier czerzynowy, parafinowy i woskowy. Taśmy do maszyn.

CIĘPŁE I ZIMNE PRZENĄSKI
 o każdej porze dnia w wielkim wyborze poleca
BUFET ŚNIADANKOWY
 Zygmunta Nuzikowskiego, Szewska 14.
 Ponadto posiada zawsze na składzie: wytwarzane według najlepszych, doskonałe sery krajowe i zagraniczne, prawdziwe sędzice psiatkowe i t. p. oraz wódki własnego wyrobu.

Warsztat kowalski i kotodziejski
Dygoś w Gieszynie, ul. Saska
 wyrabia kompletne wszystkie rodzaje wozów ciężarowych i na piórach.
 Przyjmuje zamówienia na gotowe koła, Robota szybka i rzetelna. 4110

NA GWIAZDKĘ
 poleca firma 4214
Z. RATZIO. PAPERLE
 w Podgórzu, Lwowska 1
 albumy na kartki i fotografie, pamiątki, perfumy i mydła toaletowe oraz ozdoby na drzewka po cenach niższych w wielkim wyborze.

Pod bardzo korzystnymi warunkami
 sprzedaje się: lada sklepowe, futra perskie, silskino-we, lustra, lampy, dywany perskie, wszelką garderobę męską i damską, antyczne meble i t. d. w Krakowie w sklepie przy ulicy św. Krzyża L. 5.

Restauracja i handel korzenno-śniadankowy
MICHAŁA KUKLI
 w Krakowie, ul. Karmelicka L. 17
 wydaje 4128
Śniadania, Obiady i Kolacje
 smaczne i tanie. BUFET obficie zaopatrzone w zimne i ciepłe przekąski. Nadto NA ŚWIĘTA poleca w najlepszej jakości wina, koniaki, likiery, rummy, miód, sok malinowy.

Ządajcie specjalnej **PASTY DO OBUWIA**
„BLASK” I „IRA” 4003
 Fabryka Chemiczna M. NUREK, Kraków, Karmelicka 12.

Jedyny najtańszy dom handlowy
IGNACY CYPRES
 Kraków, ulica Szewska L. 13/11 G.
 poleca nikielowy system Roskopf 70 kor., Brzdzik o 2 dzwonek 90 k. Skrzypce ze smyczkiem 200 kor. i wyżej. Harmonie wiedeńskie model, jednurzędówka kor. 250, dwurzędówka kor. 400 Traby akordeonowe kor. 15, 20, 25. Byamenty do szkła kor. 45, 55. Brzytwy kor. 25, 35, 50. Maszynki do włosów kor. 30, 40, 65. Maszynki do samogolenia kor. 50. Pas do brzytwy 14 K, Kamień 7. Pudra do skrzypiec po K 70 i 120. Wysytka za Gennik ilustrowany za nadesłaniem 1 kor. i liście. 4009

Dom handlowy Wł. Kowalski i R. Goiński
Hurtowny skład dla zaopatrywania
 kooperatyw, Stowarzyszeń spółdzielczych oraz instytucji państwowych i Armii
Warszawa, Bielańska 19, Tel. 251-07
 Posiadamy na składzie towary: manufakturę, płótna pościelowe i białżniane, Nessel, oksfordy, flanelę, barchany, trykotarze, wełnoury paltowe damskie i męskie, obuwie męskie i damskie, buty z cholewami czarne i żółte, galanterię, norymberszczyznę, koronki, tiule, hafty, pastę do obuwia, nici i t. p. 3727

Hurtownie KARTY ŚWIĄTECZNE częściowo
 albumy do kart i fotografii, pamiątki, kalendarze ścienne, garnitury piśmienne, kałamarze
 poleca 4035
Magazyn papieru ADAM ZEMBRZYCKI
 Kraków, ul. Floryańska L. 9.

KRAJOWY ZAKŁAD ODZIEŻY
 Kraków-Podgórze, Nadwiślańska 12
 poleca trwałe i niedrogle materiały odzieżowe i bielizniane. 4000
 Sprzedaż hurtowna i detaliczna.

KRAKOWSKA SPÓŁKA WYDAWNICZA
 wydaje:
PRAWA PAŃSTWA POLSKIEGO
 w opracowaniu Prof. Wład. Leop. Jaworskiego.
 Dotychczas wyszły:
 Zeszyt I. Prawo polityczne (od 1/II 1918 do 18/VII 1919). Cena 40 K, z przes. poczt. 42 K.
 Zeszyt II. Prawo polityczne (od 18/VII - 2/X 1919). Cena 45 K, z przes. poczt. 47 K. 4039
 Zamówienia przyjmuje Krakowska Spółka Wydawnicza (Kraków, ul. Gołębia 20) i wszystkie księgarnie.

Kursa „IUS” Kursa
prawnicze „IUS” Kursa
prawnicze
 Kraków, Rynek główny L. 22 3935
 rozpoczynają nowe kursa zbiorowe dla wszystkich egzaminów prawniczych Kursa zbiorowe prowadzone przez najwybitniejsze sily. Sluchacze otrzymaję cały materiał dostawiany do ostatnich zmian. Zgłoszenia natychmiast požądane. Do prowincyi wojskowych i urzędników wypróbowany system pisemny. Egzamina uniwersyteckie, adwokackie.

GALGANY
 wełniane, półwełniane i bawełniane w każdej ilości kupuje 4023
Zdzisław Dytry, Kraków, Niecała 8.

Pończochy damskie i dziecinne,
 w dobrych gatunkach, skarpetki męskie, kołnierze pikowe miękie dla Panów, przybory do krawiectwiny 4031
NOWOŚCI DLA PANÓW taśmy niciane na sznurowadła, hurtownie polecają E. Ostaszewski i E. Mayer, Kraków, Rynek gł. 5. Przy zakupach hurtownych odpowiedni opust.

STANISŁAW MAŁEC
 w Krakowie, Rynek główny L. 7
 przerabia
KAPELUSZE MĘSKIE I DAMSKIE
 szybko i dokładnie w najnowszych fasonach.

BANK GALICYJSKI DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W KRAKOWIE
 ORAZ
ZWIĄZEK ZIEMIANY WE LWOWIE

powołują do życia Towarzystwo akcyjne pod firmą „BANK ZWIĄZKU ZIEMIANY“, a to na podstawie zatwierdzonego przez Rząd statutu. W myśl § 6 statutu wynosi kapitał akcyjny K 4,000.000.—, rozłożony na 10,000 sztuk pełnowpłaconych akcji po nom. K 400.—, z których sztuk 2500 akcji jest imiennych, zaś 7500 sztuk akcji opiewa na okaziciela.
 Celem nowego Banku jest popieranie gospodarczego rozwoju wielkiej, średniej i małej polskiej własności ziemskiej w b. Królestwie, b. Galicyi i Łodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim przez udzielanie właścicielom i dzierżawcom posiadłości wiejskich poparcia pod względem finansowym, administracyjnym i prawnym, tudzież przez organizowanie gospodarcze silnych i racjonalnie założonych gospodarstw ziemskich.
 Bank Związku ZiemiANY obejmie agendy dotychczasowego Związku ZiemiANY we Lwowie.
 Z nowej emisji akcji Banku Związku ZiemiANY, wynoszącej

sztuk 10.000 akcji nom. wartości K 4.000.000.—
 obejmuje grupa instytucji finansowych i osób interesowanych 50% tj. K 2,000.000.— nowych akcji, a celem dania możności współudziału szerszym warstwom publiczności, przekłada się brakującą resztę, a mianowicie
sztuk 5000 akcji nom. wartości 2,000.000.—

do rozsprzedaży w drodze publicznej **SUBSKRYPCYI** na następujących warunkach:

1. Kurs emisyjny nowych akcji wynosi K 400.— za każdą akcję.
 2. Przy zgłoszeniu należy uiścić gotówką całą cenę kupna.
 3. Repartycję nowych akcji przeprowadzi Bank Związku ZiemiANY wedle swego uznania.
 4. Nowe akcje wydane będą akcyonaryuszom za zwrotem potwierdzenia kasowego na uskutecznioną zapłatę, względnie po zawiadomieniu o dokonanych przydziałach akcji.
 5. Na wypadek nieprzydzielenia akcji, Bank zwróci najpóźniej do 31 grudnia 1919 r. wpłaconą kwotę wraz z narosłymi odsetkami w wysokości 2%.
 6. Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku Związku ZiemiANY od dnia 1 stycznia 1920 r.
 7. Termin zgłoszenia kończy się z dniem 15 grudnia 1919 roku.
 8. Zgłoszenia na nowe akcje przyjmuje:
- W KRAKOWIE Bank Galicyjski dla handlu i przemysłu, Rynek główny 25.
 WE LWOWIE Bank Krajowy Królestwa Galicyi i Łodomeryi z W. Ks. Krakowskim.
 WE LWOWIE Związek ZiemiANY, ul. Kopernika L. 4.
BANK GALICYJSKI DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W KRAKOWIE. **ZWIĄZEK ZIEMIANY WE LWOWIE.**